

ฐานการเรียนรู้สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ

โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

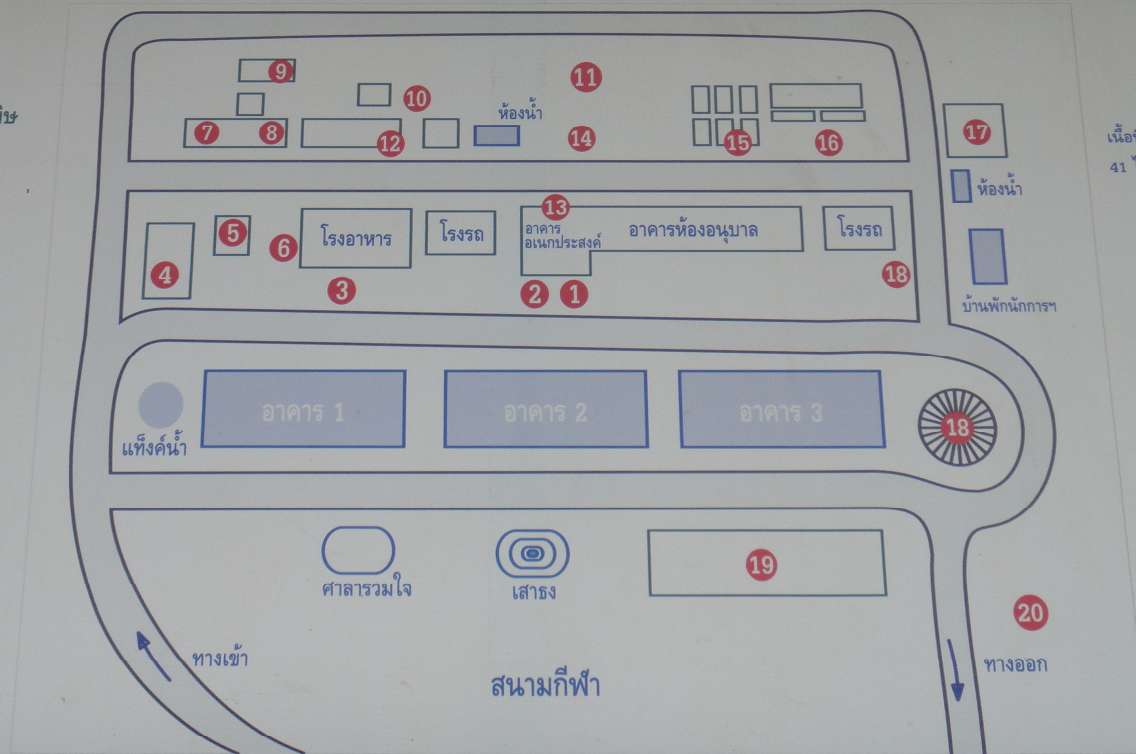
กระทรวงศึกษาธิการ

แผนผังกิจกรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง

แผนผังกิจกรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง

1. การเพาะถั่วงอก
2. น้ายาเอนกประสงค์
3. การปลูกพืชสมุนไพร
4. การปลูกผักปลอดสารพิษ
5. การเลี้ยงกบ
6. การเลี้ยงจิ้งหรีด
7. การเลี้ยงหมูหลุม
8. บ่อก๊าซชีวภาพ
9. การเลี้ยงวัว-ควาย
10. การทำน้ำส้มควันไม้
11. การปลูกลำไย
12. จุลินทรีย์ชีวภาพ (EM)
13. ถังพื้ทักษ์โลก
14. การปลูกผักตามฤดูกาล
15. การเลี้ยงปลาตู้
16. การเลี้ยงไก่ไข่
17. การทำปุ๋ย (ไบogas)
18. การเพาะเห็ด
19. การปลูกแก้วมังกร
20. การปลูกเสาวรส
21. การทำนา

ทิศเหนือ
เนื้อที่ทั้งหมดของโรงเรียน
41 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา

การวิเคราะห์ฐานการเรียนรู้

สู่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

.....

สหกรณ์ร้านค้า

หรือที่รู้จักกันในชื่อ "ร้านสหกรณ์" คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคและรวบรวมผลิตผล ผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป เรียกว่า "สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน" มีสภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกร่วมกันลงทุนในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

ประวัติความเป็นมาของร้านสหกรณ์โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง

ประวัติความเป็นมาของร้านสหกรณ์โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง เป็นสหกรณ์ประเภทร้านค้า มีสมาชิกครั้งแรก 52 คน และได้เริ่มดำเนินการในรูปแบบสหกรณ์ร้านค้า ดำเนินธุรกิจจำหน่าย สินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้า อุปกรณ์เครื่องเขียน เพื่อบริการสมาชิกและประชาชนทั่วไป ในปัจจุบัน ร้านสหกรณ์โรงเรียนบ้านหนองบัวแดง มีสมาชิกจำนวน 114 คน

ร้านสหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ผู้บริโภคร่วมกันจัดตั้งขึ้น เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป ในประเภทสหกรณ์ร้านค้า มีสภาพเป็นนิติบุคคลซึ่งสมาชิกผู้ถือหุ้นทุกคนเป็นเจ้าของ สมาชิกลงทุนร่วมกันในสหกรณ์ด้วยความสมัครใจ เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค และเพื่อผดุงฐานะทางเศรษฐกิจของตนและหมู่คณะ

สหกรณ์

สาระสำคัญ สหกรณ์ใช้หลักความสมัครใจ และการพึ่งตนเอง ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักประชาธิปไตย

1. ความหมายและประเภทของสหกรณ์

สหกรณ์ (cooperative หรือ co-op) คือ องค์กรที่เกิดจากการรวมกลุ่มบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการและเป้าหมายของสมาชิกที่เป็นเจ้าของร่วมกัน

2. ระบบการทำงานของสหกรณ์

ในขั้นแรกสหกรณ์จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น คน เงิน วัสดุ ซึ่งจะมีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการซื้อ การผลิต การขายสินค้าและบริการที่สหกรณ์ดำเนินการอยู่ โดยคำนึงถึงอรรถประโยชน์สูงสุด และต้นทุนต่ำสุด รายได้จากการจำหน่ายก็จะไหลกลับเป็นเงินทุนสำหรับใช้ในการดำเนินการต่อไป

3. หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ (cooperative principles) คือ สิ่งที่สหกรณ์ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม หลักการสหกรณ์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ใช้หลักระเบียบปฏิบัติที่ผู้นำแห่งเมืองรอชเดล ประเทศอังกฤษ กำหนดขึ้นใช้กับร้านสหกรณ์รอชเดล และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี และต่อมาได้มีการปรับปรุงเป็นหลัก 7 ประการที่ใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน ได้แก่

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปตามความสมัครใจ สหกรณ์เป็นองค์กรแห่งความสมัครใจเปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้และเต็มใจจะรับผิดชอบในฐานะสมาชิก การเข้าเป็นสมาชิกจะไม่มีแบ่งเพศ ชนชั้น เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

หลักการที่ 2 การบริหารงานตามระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ สิทธิการออกเสียงของสมาชิกมีเท่าเทียมกัน คือ 1 เสียงต่อ 1 คน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจ สมาชิกมีสิทธิลงทุน (ซื้อหุ้น) และกำกับดูแลการใช้เงินทุนของสหกรณ์ตามแนวประชาธิปไตยอย่างเสมอภาคกัน

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ สหกรณ์เป็นองค์กรพึ่งและปกครองตนเอง ภายใต้การกำกับดูแลของมวลสมาชิก

หลักการที่ 5 การให้ทุนการศึกษา การฝึกอบรม และประชาสัมพันธ์สารสนเทศ สหกรณ์พึงให้การศึกษและการฝึกอบรมแก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอ

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยประสานความร่วมมือกันในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญยั่งยืน ตามนโยบายที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

4. ข้อดีข้อเสียของระบบสหกรณ์

ข้อดี

1. หลักการสำคัญประการหนึ่งของระบบสหกรณ์ คือ การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคน โดยความสมัครใจ จึงทำให้เกิดความผูกพันระหว่างสมาชิกในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
2. แก้ไขปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิต เนื่องจากสมาชิกสามารถนำปัจจัยการผลิตที่มีอยู่มาผลิตเป็นผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ของสมาชิก เพื่อรวบรวมเข้ากองกลาง วิธีนี้เรียกว่า “วิธีกงสี” ทำให้เกิดการประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิต การตลาดและการขนส่ง
3. สนับสนุนการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะอย่าง หรือตามชุมชน ตำบล ภูมิภาค เช่น โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล
4. ระบบสหกรณ์ จะสอดคล้องกับแนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง กล่าวคือสามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เช่น ผลิต บริโภค แลกเปลี่ยน จำแนกแจกจ่าย จัดสรรผลตอบแทนแก่เจ้าของปัจจัยการผลิต เพื่อการดำรงชีพโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอก

ข้อเสีย

1. หากสมาชิกไม่มีความพร้อมก็จะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากสหกรณ์ได้เต็มที่ เป็นผลให้การใช้ปัจจัยการผลิตที่มีจำกัด ไม่มีประสิทธิภาพ
2. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้มีการแข่งขันสูง การบริหารจัดการของสหกรณ์จึงมีความสำคัญ เพื่อดำเนินการตัดสินใจจะผลิตอะไร ผลิตเพื่ออะไร ผลิตอย่างไร

5. การเข้าร่วมในกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน

กิจกรรมสหกรณ์โรงเรียนสามารถตั้งได้หลายวัตถุประสงค์ เช่น ส่งเสริมการออมของสมาชิก ช่วยเหลือสมาชิกด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การศึกษา ด้านการจำหน่ายของที่ผลิตโดยสมาชิกรวมทั้งส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการแก่สมาชิก โดยสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นไม่หวังผลกำไร แต่เพื่อสนองวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การดำเนินการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนแบ่งได้ 3 ขั้นตอน

1. ขั้นเตรียมการ

- โดยการสำรวจความพร้อมของบุคคลากร เช่น ครู ภารโรง สถานที่ อุปกรณ์
ทุน เป็นต้น

- แต่งตั้งคณะผู้เริ่ม เพื่อค้นหาหาความรู้ ให้ความรู้แก่บุคคลากรในสถานศึกษา
เตรียมเอกสาร สถานที่ อุปกรณ์และอื่นๆ รวมทั้งการรายงานหัวหน้าสถานศึกษา

2. ขั้นดำเนินการ

- รับสมัครสมาชิก จัดเรียกประชุม เลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการ

3. ขั้นตอนควบคุมการดำเนินการ

- แต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจกรรมสหกรณ์ ซึ่งเป็นคณะบุคคลที่ได้จากการเลือกตั้งจาก
การประชุมใหญ่ประจำปี นอกจากนี้ยังมีหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายเข้าไปตรวจสอบ
กิจกรรมสหกรณ์ได้ จากนั้นหัวหน้าสถานศึกษาจะแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชี ทำหน้าที่ตรวจสอบบัญชี เพื่อ
นำเสนอที่ประชุมใหญ่ประจำปี

📌 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

ร้านสหกรณ์โดยทั่วไปมักกำหนดวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานไว้ดังต่อไปนี้

1. จัดหาสิ่งของและบริการที่สมาชิกมีความต้องการมาจำหน่าย
2. รวบรวมผลิตผล ผลิตภัณฑ์ของสมาชิมาจำหน่าย
3. ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ทางสหกรณ์แก่สมาชิก
4. ส่งเสริมสมาชิกให้รู้จักประหยัด การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

5. ร่วมมือกับสหกรณ์และสถาบันอื่นทั้งภายในและภายนอกประเทศในอันที่จะเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

6. ดำเนินธุรกิจอย่างอื่นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้างต้น

วิธีการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

- วางแผนจัดทำแผนการปฏิบัติงานของสหกรณ์โรงเรียน
- ดำเนินการ กำกับ ดูแลกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการและโรงเรียน
- จัดทำทะเบียนสมาชิก และรับสมาชิกใหม่ ตามข้อบังคับ
- จัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงาน ตามระเบียบข้อบังคับ
- บริการจำหน่ายสินค้าราคาถูกให้กับสมาชิก
- จัดทำทะเบียนสินค้า และบัญชี รับ-จ่าย ของสหกรณ์
- จัดให้มีสถานที่ประกอบการเป็นสัดส่วน สะดวกและปลอดภัย ในการให้บริการ
- แนะนำ ให้ความรู้ และอบรมสมาชิกให้มีความรู้ด้านสหกรณ์
- ประสานงานกับทุกฝ่ายในอันที่จะทำให้กิจการ และให้ผลประโยชน์กับทุกฝ่าย
- จัดสรรกำไร ปันผล และเฉลี่ยคืน ให้กับสมาชิก
- จัดทำงบดุล โดยมีผู้ตรวจสอบบัญชีรับรอง
- จัดให้มีการประชุมตามวาระ
- กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

สินค้าที่นำมาจำหน่ายของสหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

1. เป็นผลผลิตมาจากการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ไข่ไก่ ผักตามฤดูกาล ผลเสาวรส ผลแก้วมังกร เห็ดนางฟ้า น้ำยอเนกประสงค์ ปลาตุ๋น ปู๋โยโบกาลี ข้าวสาร

2. สินค้าที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในชุมชน เช่น ขนมทองม้วน ไม้กวาด ขนมนเบอร์เกอร์

3. สินค้าประเภทเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน

4. สินค้าประเภทอุปโภคทั่วไป เช่น ยาสิฟีน ผงซักฟอก สบู่ แป้ง ยาสระผม ฯลฯ

5. สินค้าที่เกิดจากข้อตกลงของนักเรียน คือ สินค้าที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย สินค้าที่ไม่บรรจุห่อที่เป็นต้นเหตุของขยะ

บรรยากาศในสหกรณ์ร้านค้า

องค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ฐาน สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

หลักความพอประมาณ	หลักความมีเหตุผล	การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
<ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพของสินค้า - ความเหมาะสมของราคาสินค้า - จำนวนหุ้น/จำนวนสมาชิก - เวลาในการจำหน่ายสินค้า - การใช้หลักการสหกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อรองรับผลผลิตของโรงเรียน - เพื่อจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพดี ราคาลูก - เพื่อระดมหุ้นและคืนกำไร(ปันผล) - ฝึกการใช้จ่ายซื้อสินค้า - ฝึกกระบวนการรวมกลุ่มของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนรู้จักหลักคิดในการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้า - นักเรียนได้บริโภคสินค้าที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย - นักเรียนนำหลักคิดไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้
<p>ความรู้ หลักการสหกรณ์ คุณภาพหรือประโยชน์ของสินค้า ราคาค้นทุนสินค้า</p> <p style="text-align: center;">วิธีการคัดเลือกสินค้า การจำหน่ายสินค้า</p>		
<p>คุณธรรม ความพอเพียง ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยันอดทน ระเบียบวินัย</p>		

ประเมินผลลัพธ์ (KPA) ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จากการจัดกิจกรรมบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้าน วัด	อยู่อย่างพอเพียง--สมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ			
	วัตถุประสงค์	สังคม	สิ่งแวดล้อม	วัฒนธรรม
ความรู้ (K)	1.ความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการสหกรณ์ คุณภาพหรือประโยชน์ ของสินค้า วิธีการคัด เลือกสินค้า วิธีการ จำหน่ายสินค้า 2. ความรู้เรื่องราคา ต้นทุนสินค้า 3 .การจำหน่ายสินค้า เพื่อให้ได้กำไร	1.รู้และเข้าใจ ระบบการรวม กลุ่มสหกรณ์ 2. รู้และเข้าใจ วิธี การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	1.รู้จักการนำผลผลิตที่ เกิดการฐานการเรียนรู้ ต่างๆ ในโรงเรียนหรือใน ชุมชนมาจำหน่าย 2.คิดวิเคราะห์การจำหน่าย สินค้าที่ไม่สร้างขยะให้กับ โรงเรียน	รู้ และเข้าใจ หลักการและความ เป็นมาของสหกรณ์ และของวัฒนธรรม องค์กรสหกรณ์
ทักษะ (P)	1.คัดเลือกสินค้าได้ 2. เป็นคณะกรรมการ ในการจำหน่ายสินค้า ได้ 3.เลือกซื้อสินค้าที่มี คุณภาพได้	1.รวมกลุ่ม สหกรณ์ได้ 2. ทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้	1. นำผลผลิตที่เกิดการ ฐานการเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียนหรือ ในชุมชนมา จำหน่าย 2.จำหน่ายสินค้าที่ไม่สร้าง ขยะให้กับโรงเรียน	ปฏิบัติกิจกรรมเป็น คณะกรรมการ ผู้ถือ หุ้นที่ดี และเป็น สมาชิกของ วัฒนธรรมองค์กร สหกรณ์อย่างต่อเนื่อง
ค่านิยม (A)	1. เห็นคุณค่าของการ ใช้จ่ายเงินในการซื้อ สินค้าที่มีคุณภาพ 2. เห็นความสำคัญของ การสหกรณ์	1.เห็นคุณค่า ของการรวมกลุ่ม สหกรณ์ 2. เห็นคุณค่า ของทำงาน ร่วมกับผู้อื่น	1.เห็นคุณค่าของผลผลิต ที่ เกิดการฐานการเรียนรู้ต่างๆ ในโรงเรียนหรือในชุมชน 2.การร่วมใจรณรงค์สินค้าที่ ไม่สร้างขยะให้กับโรงเรียน	เห็นคุณค่าของการ เป็นสมาชิกหุ้นของ วัฒนธรรมองค์กร สหกรณ์

ขั้นตอนการศึกษาฐานการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ฐาน สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน

1. นักเรียนลงชื่อเข้าร่วมกิจกรรมประจำฐาน

2. นักเรียนศึกษาเอกสาร ตำรา รูปภาพ และป้ายนิเทศเกี่ยวกับฐานการเรียนรู้

โดยการสังเกต สอบถาม และเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. นักเรียนรับแบบบันทึกผลการศึกษาฐานการเรียนรู้

4. นักเรียนรับแบบประเมินผลการศึกษาฐานการเรียนรู้

5. นักเรียนซักถามปัญหา วิพากษ์ และสรุปร่วมกันกับนักเรียนประจำฐานและครูประจำ

ฐาน

6. สิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้

